

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/461/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417212694
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1417212694.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti L.: G., nar. XX.XX.XXXX a Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov: matka Q. L., rodená A., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom K., Z. XX, zastúpená JUDr. Luciou Danišovičovou, advokátkou, so sídlom Drieňová 1/D, Bratislava a otec M.. P. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., A. XX, zastúpený Mgr. Petrom Hargašom, advokátom, so sídlom Košická 56, Bratislava, za účasti Krajskej prokuratúry Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, na odvolania otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 04.06.2019, č.k. 13P/213/2017-464, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výrokoch I., III. a IX. z r u š u j e a konanie sa v tejto časti z a s t a v u j e.

Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výrokoch IV., V., VI., VII., VIII., X. a v závislých výrokoch XI. a XII. z r u š u j e a v rozsahu zrušenia sa v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie :

- maloleté deti L.: G., nar. XX.XX.XXXX a Y., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obidvaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (výroky I., II.),
- zamietol návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov (výrok III.),
- otcovi uložil počnúc dňom 21.09.2017 povinnosť prispievať na výživu maloletej G. a maloletého Y. sumou po 200 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, zročné výživné pre maloletú G. za obdobie od 21.09.2017 do 04.06.2019 v sume 2 515,79 eur a na maloletého Y. v sume 2 040,94 eur uložil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 70 eur a 60 eur spolu s bežným výživným, počínajúc dňom 04.06.2019, pod stratou výhody splátok a vo zvyšku návrh matky na určenie výživného zamietol (výroky IV., V., VI, VII., VIII.),
- upravil styk otca s maloletými deťmi na každý páry vikend v mesiaci od 16.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v nasledujúci pondelok v nepárnom kalendárnom týždni v mesiaci tak, že si v uvedený deň a hodinu otec maloleté deti prevezme od matky pred jej bytom a v uvedený deň a hodinu otec maloleté deti matke vráti na tom istom mieste (výrok IX.),
- uložil rodičom maloletých detí povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, Cyprichova 43, Bratislava v trvaní 12 mesiacov v rozsahu aspoň 40 hodín, počnúc právoplatnosťou rozsudku (výrok X.) ,

- každému z rodičov uložil povinnosť zaplatiť štátu zvlášť náhradu trov konania vo výške 283,30 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, na účet konajúceho súdu (výrok XI.)
- s použitím § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „Cm.p.“) deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 25 ods.3, § 36 ods.1, § 37 ods.2 písm. d/, § 62 ods.1,2,3,4,5,6, § 75 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) a vecne tým, že dané konanie bolo začaté po návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, pričom konanie o rozvod manželstva a úpravu pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode je vedené na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp.zn. 13P/170/2017. Otec v konaní žiadal o zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, keďže podľa jeho názoru je to jediný spôsob ako sa dá zabezpečiť, aby mohol vychovávať deti rovnocenne. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní (vrátane nariadeného znaleckého dokazovania) obidve maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky dôvodiac tým, že v súčasnosti je takéto riešenie v najlepšom záujme maloletých detí, (ktorý by mali obaja rodičia rešpektovať), ktoré v útlom veku inklinujú k matke. Konajúci súd obidvom rodičom ponechal právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov zamietol dôvodiac tým, že v súčasnosti toto riešenie nie je v záujme zabezpečenia ďalšieho riadneho vývoja maloletých detí, keďže rodičia na takýto záujem maloletých detí v súčasnosti nespĺňajú predpoklady. Rodičia v rámci celého konania nedokázali zmeniť vzájomnú rétoriku, spôsob svojho vzájomného správania sa, spôsob svojho vzájomného života vo vzťahu k deťom o ktoré sa v podstate neustále naťahujú, prostredníctvom detí si psychicky ubližujú a nerešpektujú povinnosť vyplývajúcu im zo Zákona o rodine, že majú zabezpečiť zdravý psychický vývoj maloletých detí. Práve z týchto dôvodov súd obidvom rodičom uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v rozsahu 40 hodín, aby spôsob svojho vzájomného správania a správania sa k deťom skorigovali a zmenili tak, aby bol ich postoj na prospech ich maloletých detí.

3. Pokiaľ ide o výživné na maloletú G. a na maloletého Y., súd prvej inštancie určil výživné po 200 eur mesačne od 21.09.2017 (kedy návrh matka podala) s prihliadnutím na mesačné výdavky maloletých detí a zdravotný stav maloletého Y., ktoré výdavky matka u malotelej G. vyčíslila sumou 620 eur mesačne a u maloletého Y. sumou 617 eur mesačne, pričom tieto otec nenamietal. Pri určení výživného na maloleté deti vychádzal zo zárobkových schopností a možnosti rodičov, keď zdrojom príjmu matky je 1 850 eur mesačne netto, zdrojom príjmu otca je 1 800 eur mesačne netto a na výživu detí z prvého manželstva otec prispieva spolu sumou 500 eur mesačne. V súvislosti s určením výživného ďalej konštatoval, že otcovi od 21.09.2017 do 04.06.2019 vzniklo zročné výživné pre maloletú G. 2 515,79 eur (za 21 mesiacov mal zaplatiť po 200 eur t.j. 4 200 eur a zaplatil 1 684,21 eur) a pre maloletého Y. 2 040,94 eur (za 21 mesiacov mal zaplatiť po 200 eur, t.j. 4 200 eur a zaplatil 2 159,06 eur), ktoré sumy súd povolil otcovi zaplatiť v pravidelných 70 eurových mesačných splátkach pre G. a v 60 eurových mesačných splátkach pre Y. od 04.06.2019 spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok konštatujúc, že riešenie je v súlade s ust. §232 ods.3 zákona č. 160/2010 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“).

4. V rozhodnutí určenú úpravu styku otca s maloletými deťmi (každý párný víkend v mesiaci od 16.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v nasledujúci pondelok v nepárnom kalendárnom týždni) mal za úpravu naplňujúcu vzájomné právo otca a detí na kontakt pri zohľadnení práva detí stretávať sa so svojim otcom, ktorého jednoznačne neodmietajú a na právo otca na priestor na výchovu a starostlivosť maloletých detí, ku ktorým má pozitívny vzťah. Toto vzájomné právo detí a otca, by mali rodičia rešpektovať, riadne a v klude umožniť maloletým deťom kontakt s otcom, jednoznačne tak, aby bol na prospech detí (bez neurotizácie zúčastnených, bez vzájomného sa osočovania rodičov, s rešpektovaním vzájomného slušného správania sa a samozrejme za existencie naplňujúceho citového zážitkového priestoru pre maloleté deti, ktoré by si mali v tomto čase postupne budovať prehlbujúci sa kladný citový vzťah k svojmu otcovi).

5. Prijatý výrok IX. rozhodnutia o trovách štátu v sume 1 566,53 eur odôvodnil § 260 C.s.p. a tým, že rodičia zaplatili každý zvlášť preddavok na znalecké dokazovanie po 500 eur. Zvyšok trov znaleckého dokazovania v sume 566,53 eur súd prvej inštancie uložil uhradiť každému z rodičov v polovici.

6. Proti výrokom IV., V.,VI., VII, VII., IX. podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že určí výživné na maloletú G.

v sume 350 eur a na maloletého Y. v sume 300 eur, primerane tomu upraví výšku ročného výživného a styk otca s deťmi upraví na každý nepárny týždeň od soboty od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým že miestom odovzdania a prevzatia detí bude bydlisko matky a na každý párny kalendárny týždeň v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod., kedy si otec deti prevezme v ich školských zariadeniach a odovzdá ich v bydlisku matky. Pokiaľ ide o upravený rozsah styku otca s deťmi, tento je pre deti nevhodný, keďže otec nie je schopný a ani ochotný poskytnúť deťom nevyhnutnú starostlivosť prispôbenú ich potrebám - oneskorený vývin maloletej G., zásadne oneskorený rečový prejav maloletého Y., ktorého v ďalšom období čakajú ďalšie lekárske vyšetrenia, s ktorým je potrebné dennodenne precvičovať určené logopedické cvičenia určené plánom špeciálnej materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, pre skoliózu hrudného koša je s ním nutné aj dennodenne rehabilitovať v domácom prostredí, pričom techniku rehabilitácie si otec neosvojil). Matka v tomto smere poukázala na laxný postoj otca s tým, že určený rozsah styku otca s deťmi spôsobí, že deti po vývojovej stránke (rehabilitácie, vypracovanie domácich úloh, plnenie špecifických úloh podľa logopedického plánu) budú na pondelok a aj na utorok školského týždňa zanedbané. Uviedla, že súd sa v odôvodnení rozhodnutia jej námietkami nezaoberal a nevysporiadal a z jeho odôvodnenia nie je zrejmé, ako dospel k záveru, že určený rozsah styku otca s deťmi je v ich najlepšom záujme. ňou navrhnutá úprava styku rešpektuje potrebu dostatočného priestoru na rozvoj a podporu vzájomných väzieb detí s otcom, ale zároveň aj potrebu riadneho zabezpečenia úkonov zo strany matky, ktorú sú nutné pre zabezpečenie zdravotného stavu a duševného vývinu maloletých detí. Pokiaľ ide o určené výživné matka namietla, že jeho určenie nezodpovedá zásadám určenia výživného, t.j. zásady primeranosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov a zásade, že obaja rodičia prispievajú na výživu detí podľa svojich schopností a možností. V tomto smere poukázala na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti, z ktorého nie je zistiteľné, akými úvahami sa súd prvej inštancie spravoval a tým je nepreskúmateľné. Konštatovala, že nad rámec výživného určeného neodkladným opatrením prispieva otec veľmi sporadicky. Matka napokon namietla umožnenie úhrady ročného výživného v splátkach otcovi, keď ten o takéto plnenie nepožiadala a samotná výška splátok je v pomere k jeho ekonomickej situácii.

7. Proti výrokom I., III., IV., V., VI., VII., IX., X., XI. rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec namietajúc, že dôvody rozsudku nevysvetľujú, prečo súd rozhodol tak, ako to uviedol v napadnutých výrokoch. Otec konštatoval, že súd vôbec neskúmal, či bude striedavá osobná starostlivosť rodičov v záujme maloletých detí (§ 24 ods.2 Zákona o rodine), pri rozhodovaní vychádzal z v čase rozhodovania už ročného znaleckého posudku, v ktorom znalec navyše vôbec neskúmal vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti o deti, súd viedol konanie zmätočne, nevenoval náležitú pozornosť vyjadreniam sa otca, nerozhodoval o jeho procesných návrhoch (napr. na vypočutie svedkov) navrhnutých otcom, nezaoberal sa videonahrávkami doloženými do spisu a ani sa nepokúsil vyskúšať model striedavej starostlivosti rodičov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za arbitrárne, v ktorom úplne absentuje právna argumentácia a nie je z neho možné zistiť ako súd dospel k určitým záverom, a to najmä vo vzťahu k nevhodnosti striedavej osobnej starostlivosti rodičov a k rozsahu styku otca s deťmi, určeného len 6 dní do mesiaca. Konaním súdu boli potlačené práva dieťaťa najmä podľa čl. 9 ods.3 Dohovoru o právach dieťaťa. Pokiaľ ide o výživné, záver súdu prvej inštancie je zmätočný, vychádzajúci výlučne s otcom namietaných výdavkov prezentovaných matkou (tieto namietal napr. vo vyjadrení z 26.02.2019), z rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd vypočítal ročné výživné aj s poukazom na to, že na každé dieťa otec v období od 21.09.20107 do 04.06.20109 zaplatil sumu spolu 1 900 eur, prepočet súdu v tomto smere potom nie je správny (dlžné výživné otca za posudzované obdobie by malo byť vo výške 2 193,34 eur). Pokiaľ by odvolací súd potvrdil vyššiu výšku výživného ako bola otcom navrhovaná suma (120 eur), otec žiadal o povolenie splátky ročného výživného na sumu po 50 eur mesačne. Otec poukázal na to, že naďalej hradí náklady za Centrum V. za Y., plne hradí náklady na zubárku a platí stravné v školskom zariadení a družinu. Otec napokon žiadal, aby trovy štátu znášala v plnom rozsahu matka z dôvodu, že on nemá vytvorenú dostatočnú finančnú rezervu na splácanie výživného pre staršie a aj mladšie deti v stanovených termínoch.

8. Okresná prokuratúra Bratislava IV, vo vyjadrení sa k odvolaniam rodičov uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za zákonný. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zverení detí do osobnej starostlivosti matke vychádzal primárne zo záverov znaleckého dokazovania, v ktorom znalec odporučil zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a stretávanie s otcom upraviť na každý druhý víkend od piatku do nedele, (eventuálne do pondelka) a v týždni bez víkendu s otcom, raz do týždňa s prespaním. V prospech zverenia detí do osobnej striedavej starostlivosti matke svedčia aj závery správy

ÚPSVaR Bratislava zo dňa 07.03.2018, v zmysle ktorých deti o niečo viac inklinujú k matke. Určená výška výživného zodpovedá kritériám pre určenie výživného vyplývajúcim z § 62 ods.2 Zákona o rodine.

9. Matka v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu otca uviedla, že v konaní bolo preukázané, že jej kompetencia vychovávať maloleté deti (§ 24 ods.2 Zákona o rodine) je silnejšia ako výchovná kompetencia otca. Ide o deti nízkeho veku, G. je od 01.09.2019 žiačkou 1. ročníka základnej školy, maloletý Y. navštevuje materskú školu a v istej miere boli kompetencie otca preukázané spôsobom, akým vysťahoval matku aj s deťmi z ich spoločnej domácnosti. Aj napriek právoplatnému a vykonateľnému neodkladnému opatreniu si otec detí častokrát ponecháva aj po uplynutí jeho času bez dohody s matkou a bez jej predchádzajúceho upozornenia. Výchovné kompetencie oboch rodičov boli v konaní riadne posúdené a v tomto smere bolo vykonané dostatočné dokazovanie, a to aj ohľadne najlepšieho záujmu dieťaťa a otázky zaistenia potrieb maloletých detí, ktoré prejavujú vôľu byť v starostlivosti matky. Názor otca, že znalec neskúmal striedavú osobnú starostlivosť, je v podstate správny, keďže ide o otázku právnou, patriacu do výlučnej právomoci všeobecných súdov. V konaní bolo preukázané, že rodičia nedokážu spolu komunikovať na úrovni, na ktorej by boli schopní zabezpečovať spoločnú starostlivosť o maloleté deti. Neschopnosť rodičov výchovne spolupracovať, akceptovať výchovný vplyv druhého rodiča a diametrálne odlišný výchovný prístup rodičov, je kontraindikáciou striedavej osobnej starostlivosti, keďže nedostatok spolupráce rodičov neumožňuje naplniť potreby maloletých detí (§ 24 ods.2 Zákona o rodine). Otec nevyužil matkou opakovane dlhodobu ponúkaný priestor na uspokojenie ich vzájomných vzťahov prostredníctvom odborného poradenstva, pričom matka svoju vôľu spolupracovať s otcom prejavila opakovane, otec ani raz. Pokiaľ ide o výdavky detí, otec vo vyjadrení z 26.02.2019 čo do oprávnenosti namietal iba výdavky čo do voľnočasových aktivít a položku na bývanie detí (nájom), jeho námietky v súvislosti na vynakladanú zdravotnú starostlivosť a na MŠ sa nekoncentrovali na ich odôvodnenosť a výšku, ale na to, či sa otec chce na týchto nákladoch podieľať rovným dielom čo znamená, že do vyčíslenej výšky ich nepoprel.

10. Otec v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu matky s následným doložením CD nosiča z odovzdávania detí uviedol, že matka otca vylučuje zo života detí, stavia sa do pozície jediného správneho rodiča, neinformuje ho, čo s deťmi zamýšľa a v odvolaní poukazuje výlučne na nezhody medzi ňou a otcom. Matka trvá na vykonateľnosti rozhodnutí (zatiaľ o neodkladnom opatrení) vždy, keď jej to vyhovuje, deti na styk riadne nepripravuje a napr. plánuje lekárov práve na dni a hodiny, kedy majú byť s otcom a je to práve matka, ktorá stupňuje napätie (otec opísal konanie matky dňa 01.09.2019). Matka prehliada, že otec vychoval aj dve ďalšie deti z prvého manželstva, že zaostávanie vo vývoji Y. začal riešiť až otec, že matka sa správa despoticky a svoje ambície nadraduje záujmom detí. Počas ňou navrhovaného rozsahu styku otca s deťmi (4 dni v mesiaci) si otec nemôže vybudovať dostatočný vzťah s deťmi aj napriek tomu, že pre deti je nesmierne dôležitý aj mužský vzor. V konaní otec dokázal, že sa riadne postaral o deti aj v čase vyššieho pracovného zaťaženia, že riadne robieva s deťmi domáce úlohy a cvičenia, že navštevoval a plne hradil zdravotné zariadenia detí a hradil polovicu nákladov na centrum V., ktorý navštevoval Y..

11. Matka v následných písomných vyjadreniach uviedla, že návrh otca na zastavenie konania je zmatečný, keďže predmetom posudzovaného konania nie je len úprava styku, ale sa jedná o komplexnú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva. Navyše, úprava obsiahnutá v rozsudku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva stratí účinnosť právoplatnosťou výrokov týkajúcich sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode a zánik účinnosti tejto úpravy nemožno viazať na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva, keďže výroky o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva nenadobudli doposiaľ právoplatnosť. Pri úprave styku otca s maloletými je účinná úprava podľa neodkladného opatrenia Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 13.03.2018, č.k. 25P/269/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 29.05.2018, sp.zn. 11CoP/192/2018, podľa ktorých je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v pondelok a v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a v nepárny víkend od soboty do nedele, ktoré otec od 12/2019 dodržiava len sporadicky a maloleté deti si (buď jedno, alebo obe) ponecháva aj mimo času jeho upraveného styku, a to bez predchádzajúcej dohody s matkou, režim otca s maloletými deťmi je neprehľadný a zo strany otca nepredvídateľný. Otec sa domáha striedavej starostlivosti, ale svojím prístupom k maloletým deťom, k plneniu ich povinností, k ich citovej stabilite (deti manipuluje proti matke) dokazuje, že striedavá starostlivosť by nebola v prospech detí. Matka nemá vedomosť, kde sa maloleté deti nachádzajú, tieto nie sú vybavené na dlhší styk s otcom, maloletý G., ktorá už je žiačkou základnej školy, nemá školské pomôcky na vyučovanie na

nasledujúci deň a matka jej ich v takom prípade musí priniesť priamo do školy. V ostatnom podaní matka oznámila, že doposiaľ nie je výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom meritórne skončený a vo veci o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode je nariadené pojednávanie na deň 01.12.2021. Vo vzťahu k výške výživného sa rodičia riadia neprávoplatným rozsudkom č.k. 13P/170/2017 v časti bežného výživného a č.k. 13P/213/2017 v časti zameškaného výživného. Vo vzťahu k úprave styku sa rodičia dlhodobu riadia neodkladným opatrením nariadeným uznesením Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 13.03.2018, č.k. 25P/269/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 29.05.2018, sp.zn. 11CoP/192/2018. Súd prvej inštancie zisťoval dňa 16.06.2021 názor maloletých detí, ktorý pre pasivitu Y. mohol byť zistený len u maloletej G., ktorá odmieta otcom navrhovanú striedavú osobnú starostlivosť, na styk upravený neodkladným opatrením si podľa jej vyjadrenia navykla a cíti sa v ňom dobre. Vzájomná dôvera rodičov prakticky neexistuje a rodičia od 02/2020 na základe odporúčania kolízneho opatrovníka absolvujú poradenstvo v Centre pre deti a rodiny Učiteľská v Bratislave, pričom k posunu v komunikácii rodičov nedošlo.

12. Otec v následných písomných vyjadreniach s odkazom na to, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 04.06.2019, č.k. 13P/170/2017-152, bolo manželstvo rodičov rozvedené (vo výroku o rozvode manželstva nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť dňa 09.08.2019), v predmetnom konaní prišlo čo do úpravy styku k odpadnutiu predmetu konania, akékoľvek rozhodnutie vydané v tomto konaní sa už nemôže zrealizovať, konanie je nutné bezodkladne zastaviť a pripojiť spis do konania sp.zn. 13P/170/2017. Navyše, je tu osobitné neodkladné opatrenie, ktoré rieši úpravu styku po celý čas až do rozhodnutia v konaní pod sp.zn. 13P/170/2017. Otec zopakoval námietky týkajúce sa otázky striedavej osobnej starostlivosti rodičov a nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu v tejto otázke. Schopnosť vzájomne komunikovať medzi rodičmi nie je jediným a ani základným predpokladom na to, aby bola nariadená striedavá osobná starostlivosť (je bežné, že deti nevedia spolu komunikovať a deti si odovzdávajú cez školské zariadenie). Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku neuviedol odkaz ani na jeden dôkaz, ktorý v konaní vykonal, a teda nie je možné preskúmať, či jeho závery korešpondujú s dôkazmi a ak áno, tak vôbec ktoré dôkazy boli dôvodom na rozhodnutie vo veci samej. Otec k tvrdeniam matky uviedol, že návštevy v Rehabilitačnom centre I. zabezpečila matka bez konzultácie s ním a sama matka mu môže ukázať, aké cviky boli v centre doporučené pre dieťa. Matka dostatočne nepripravuje deti, najmä G. na styk s ním tak po psychologickej ako aj po fyzickej stránke. Otec oznámil, že dňa 23.11.2019 G. znova nechcela ísť s otcom, matka s vedomím vytvorenia problémov zastavila deti, kázala otcovi vypnúť nahrávanie a následne bola k snahe otca realizovať styk s deťmi pasívna. Otec oznámil, že od 01.01.2020 je nezamestnaný, má snahu sa zamestnať, oslovil viaceru agentúr, avšak výška mzdy, ktorá mu je ponúkaná, je zatiaľ v oveľa nižšej sume, ako mal mzdu u posledného zamestnávateľa. Od 01.01.2020 sa nechá zaradiť do evidencie uchádzačov o zamestnanie a požiada o dávku v nezamestnanosti, nevlastní žiaden hodnotný hnuťelný majetok a ani nehnuteľný majetok, jeho úspory sú minimálne a vyživovacia povinnosť na všetky jeho deti bude presahovať výšku jeho príjmu.

13. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní podaných oboma rodičmi (§ 65 a § 66 C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 2 ods. 1 C.m.p., § 378 ods. 1 C.s.p., a dospel k nasledujúcim záverom.

14. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Odvolací súd konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady, týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať, aj keď tieto neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

16. V posudzovanej veci súd prvej inštancie rozhodoval o návrhu matky zo dňa 21.09.2017 na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva (v ktorom žiadala obe maloleté deti zveriť do jej osobnej starostlivosti s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú oprávnení obaja rodičia, uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté deti vo výške 350 eur, resp. 300 eur mesačne a upraviť styk otca s maloletými deťmi). Otec v priebehu konania navrhoval zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s týždenným intervalom striedania sa rodičov v osobnej starostlivosti o deti a v podaní z 22.08.2018 s poukazom na konanie matky (zamlčovanie informácií, protirečenie si matky a prekrúcanie informácií) navrhol zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti s určením styku matky. Uznesením vyhláseným v prítomnosti účastníkov

konania v priebehu pojednávania nariadeného na deň 04.06.2019, súd prvej inštancie začal konanie o nariadenie výchovného opatrenia obom rodičom, následne potom vyhlásil dokazovanie za skončené a po záverečných prednesoch účastníkov vyhlásil rozhodnutie.

17. Z vlastnej rozhodovacej činnosti je odvolaciemu súdu známe, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 04.06.2019, č.k. 13P/170/2017-152, bolo manželstvo rodičov rozvedené, maloleté deti boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky, právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok bolo priznané obom rodičom, otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné na obe maloleté deti vo výške po 200 eur mesačne, počínajúc právoplatnosťou rozsudku a styk otca s maloletými deťmi bol upravený na každý páry víkend v mesiaci od 16.00 hod. v piatok do 18.00 hod. nasledujúceho pondelka v nepárnom kalendárnom týždni v mesiaci tak, že otec si v uvedený deň a hodinu maloleté deti prevezme od matky pred jej bytom a na tom istom mieste deti aj vráti. Keďže výrok rozsudku o rozvode manželstva nebol v následne podaných odvolaniach oboch manželov napadnutý (odvolaniami manželov boli napadnuté výlučne výroky týkajúce sa úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva), výrok o rozvode manželstva rodičov maloletých detí nadobudol právoplatnosť dňa 09.08.2019. Uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 28.02.2020, č.k. 11CoP/16/2020-251, bol rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 04.06.2019, č.k. 13P/170/2017-152, v napadnutom rozsahu, (t.j. v časti výrokov o zverení maloletých detí, o výživnom pre maloleté deti a o úprave styku otca s maloletými deťmi na čas po rozvode manželstva) podľa § 389 ods.1 písm. b/ C.s.p. zrušený a v rozsahu zrušenia vrátený na ďalšie konanie (odvolací súd zistil, že v čase jeho rozhodovania Okresný súd Bratislava IV, o zostávajúcom predmete konania sp.zn. 13P/170/2017 nerozhodol).

18. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 13.03.2018, č.k. 25P/269/2017-112, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 29.05.2018, č.k. 11CoP/192/2018 - 179, boli maloleté deti L.: G., nar. XX.XX.XXXX a Y. L., nar. XX.XX.XXXX dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletými deťmi bol upravený na každý pondelok a stredu v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každú sobotu v nepárnom kalendárnom týždni v roku od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod s výnimkou mesiacov júl a august v kalendárnom roku 2018, súd osobitne upravil styk otca s maloletými deťmi v mesiacoch júl a august 2018 a zamietol návrh kolízneho opatrovníka na uloženie výchovného opatrenia rodičom.

19. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

20. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

21. Podľa čl. 3 ods.1 C.m.p. ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

22. Ako podstatnú okolnosť odvolací súd zdôrazňuje, že konanie o rozvod manželstva, (ktoré je návrhovým konaním) je zo zákona spojené s konaním o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 C.m.p.), ktoré je svojim charakterom konaním vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Súd konajúci o rozvode manželstva rozhoduje zásadne len o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a žiadnu povinnosť súvisiacu s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode nemôže upraviť inak než v nadväznosti na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva (celá úprava výkonu rodičovských práv a povinností smeruje len do času, ktorý nastane po právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode). Odvolací súd sa zhoduje s názorom matky obsiahnutom vo vyjadrení sa k návrhu otca na zastavenie konania v tom, že zánik účinnosti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine, nemožno viazať na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva z dôvodu, že výrok o rozvode manželstva a výrok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode majú samostatný skutkový základ. Uvedená úvaha sa však podľa názoru odvolacieho súdu týka výlučne prípadov, kedy je rozsudok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na čas do rozvodu (vydaný podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine) v čase nadobudnutia právoplatnosti

výroku o rozvode manželstva vykonateľný (t.j. ktorý umožňuje nútené splnenie uloženej povinnosti) a kedy súčasne výrok upravujúci pomery manželov k maloletým deťom na čas po rozvode nenadobudol právoplatnosť.

23. V prejednávanom prípade súd prvej inštancie upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu vo výrokoch I. až IX., ktoré boli okrem výroku II. (riešiacoho zastupovanie a spravovanie majetku maloletých detí napadnuté odvolaniami oboch rodičov) a ktoré v čase nadobudnutia právoplatnosti výroku o rozvode manželstva účastníkov neboli okrem výrokov týkajúcich sa výživného (§ 44 C.m.p.), vykonateľné. Dôsledkom uvedenej situácie potom je, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaniach oboch rodičov proti výrokom I., III. a IX., týkajúcich sa otázky formy osobnej starostlivosti rodičov o maloleté deti na čas do rozvodu manželstva a styku otca s maloletými deťmi na čas do rozvodu manželstva (rozsudok o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť 09.08.2019), odpadla potreba rozhodnúť o predmete oboch odvolaní v častiach, týkajúcich sa uvedených výrokov (upravujúcich formu osobnej starostlivosti rodičov o maloleté deti a rozsah styku otca s maloletými deťmi na čas do rozvodu). Keďže ustanovenia civilného procesného práva nedávajú jasnú odpoveď na posudzovanú procesnú situáciu, (ktorá nie je pokrytá výslovným ustanovením procesného predpisu), odvolací súd prihliadajúc na istú mieru zhody základných skutkových charakteristík upravených v ust. § 370 ods.2 C.s.p. (v ktorom prípade odvolací súd ani neposudzuje vecnú a právnu správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia), rozhodol o odvolaniach oboch rodičov proti výrokom I., III. a IX. s použitím čl.3 C.m.p., § 2 ods.1 C.m.p. v spojení s § 370 ods.2 C.s.p. tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto rozhodnutia.

24. V tejto súvislosti navyše zdôrazňuje, že otázka aj keď dočasne určenej formy osobnej starostlivosti rodičov o maloleté deti a rozsahu styku maloletých detí s otcom, je aktuálne upravená uznesením Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 13.03.2018, č.k. 25P/269/2017-112, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 29.05.2018, č.k. 11CoP/192/2018 - 179, ktoré bolo nariadené v čase, kedy boli začaté a prebiehali obe konania týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností (t.j. konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva a aj konanie o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode). Vychádzajúc z výroku a odôvodnenia označeného rozhodnutia, (v ktorom nebol zadefinovaný čas na ktoré je neodkladné opatrenie nariadené a ani vec sama, na ktorú je naviazané), odvolací súd s prihliadnutím na účel tohto neodkladného opatrenia vyslovený v jeho odôvodnení (zastabilizovanie pomerov maloletých detí do rozhodnutia súdu vo veci samej), na záujem maloletých detí a napokon aj na špecifikum procesnej situácie v posudzovanej veci, nepristúpil vo vzťahu k nemu k postupu podľa § 335 ods.1 C.s.p., ktorý nie je v záujme maloletých detí (čl. 1, čl.3, čl.11 C.m.p.) a potreba účinnosti úpravy tohto neodkladného opatrenia, do konečného rozhodnutia o úprave pomerov manželov k maloletým deťom po rozvode manželstva, jednoznačne vyplýva zo zistených pomerov a okolností posudzovanej veci.

25. Pokiaľ ide o výroky IV., V., VI. , VII. a VIII. týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva a podané odvolania oboch rodičov, odvolací súd dospel k nasledujúcim záverom.

26. Podľa § 220 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

27. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012), vrátane práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp.zn. 1 VCdo 2/2017 uviedol, že pojem „procesný postup“ súdu treba takto vykladať aj za účinnosti C.s.p..

28. Odvolací súd zdôrazňuje, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na

spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, resp. účastníkov konania (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 220 ods.2 C.s.p., pričom rozhodnutie nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument použitý v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o uplatnenej žalobe (návrhu). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu však musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré C.s.p. kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Ak tak súd nepostupuje, porušuje právo účastníka civilného súdneho konania na spravodlivý proces garantovaný čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

29. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti otca k obom maloletým deťom, výšky ročného výživného a spôsobu jeho uhrádzania otcom a k zamietnutiu návrhu matky nad určené výživné vyplýva, že súd prvej inštancie v ňom uviedol, čoho sa matka v návrhu domáhala, ako sa k návrhu vyjadril otec, následne súd stručnou formou uviedol chronológiu úkonov súdu a účastníkov konania, oboznámil záver v konaní nariadeného znaleckého dokazovania a stroho a stručne právne a skutkovo odôvodnil prijaté výroky. Výroky IV., V., VI., VII. a VIII., týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom odôvodnil úvahou o tom, že „s prihliadnutím na mesačné výdavky maloletých detí a zdravotný stav maloletého Y., ktoré výdavky matka u maloletej G. vyčíslila sumou 620 eur mesačne a u maloletého Y. sumou 617 eur mesačne, pričom tieto otec nenamietal. Pri určení výživného na maloleté deti vychádzal zo zárobkových schopností a možnosti rodičov, keď zdrojom príjmu matky je 1 850 eur mesačne netto, zdrojom príjmu otca je 1 800 eur mesačne netto a na výživu detí z prvého manželstva otec prispieva spolu sumou 500 eur mesačne. V súvislosti s určením výživného ďalej konštatoval, že otcovi od 21.09.2017 do 04.06.2019 vzniklo ročné výživné pre maloletú G. 2 515,79 eur (za 21 mesiacov mal zaplatiť po 200 eur t.j. 4 200 eur a zaplatil 1 684,21 eur) a pre maloletého Y. 2 040,94 eur (za 21 mesiacov mal zaplatiť po 200 eur, t.j. 4 200 eur a zaplatil 2 159,06 eur), ktoré sumy súd povolil otcovi zaplatiť v pravidelných 70 eurových mesačných splátkach pre G. a v 60 eurových mesačných splátkach pre Y. od 04.06.2019 spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok konštatujúc, že riešenie je v súlade s ust. §232 ods.3 C.s.p.“.

30. Podľa § 62 ods. 1,2,3,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že účastníkmi uvádzané odvolacie dôvody sú vo vzťahu k napadnutým výrokom týkajúcim sa vyživovacej povinnosti otca, práve v nadväznosti na

stručné a ustanoveniu § 220 ods.2 C.s.p. absolútne nezodpovedajúce odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie naplnené. Zdôrazňuje, že výživným sa rozumie náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov. V posudzovanom prípade zo stručného odôvodnenia vzťahujúceho sa k výrokom o vyživovacej povinnosti otca však nie je možné ustáliť, či súd prvej inštancie na uvedené zákonné kritériá prihliadal, akým spôsobom ich vyhodnotil, z ktorých konkrétnych dôkazov a preukázaných skutočností v otázke určenia výživného vychádzal, či a s akým výsledkom sa vôbec zaoberal relevantnými otázkami nastolenými vo vzťahu k určeniu výšky výživného na obe maloleté deti účastníkmi konania, a to jednak vo vzťahu k pomerom na strane oboch rodičov, otázke výšky ich životnej úrovne a jednak k rozsahu odôvodnených potrieb oboch maloletých detí, prezentovaných matkou. Zdôrazňuje, že súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti povinného rodiča nemôže rezignovať na dôsledné ustálenie rozsahu odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré majú predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli jednoznačne určiteľné, tieto musia vychádzať zo základných potrieb (bývanie, stravovanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, náklady súvisiace o školskou dochádzkou a pod.), a pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, treba zohľadniť tiež náklady na voľnočasové aktivity. Následne musí tieto posudzovať vo vzťahu k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov so zohľadnením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov a až napokon pristúpiť k určeniu miery, ktorou sa na odôvodnených nákladoch maloletého dieťaťa bude podieľať každý z rodičov (pri zohľadnení ich zárobkových schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, počtu iných vyživovacích povinností a ich výšky, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a pod.). Pokiaľ sa v posudzovanej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie týmito podstatnými skutočnosťami nezaoberal, nevyhodnocoval ich a rozhodnutie odôvodnil len stručnou konštatáciou citovanou v odseku 29 tohto rozhodnutia, ním prijaté rozhodnutie týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom, opierajúce sa o ust. § 62, § 75 Zákona o rodine, je nedostatočné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Konajúci súd týmto postupom potom odoprel účastníkom konania možnosť skutkovo a právne argumentovať proti záverom prijatých vo výrokoch IV., V., VI., VII. a VIII. napadnutého rozhodnutia, čoho následkom je úvaha odvolacieho súdu o absolútne nedostatočnom objasnení skutkového a právneho základu rozhodnutia v týchto častiach rozhodnutia.

33. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, je konaním vo veci starostlivosti súdu o maloletých, v ktorom je podľa § 35 C.m.p. súd povinný zistiť skutočný stav veci, (t.j. v ktorom aj bez procesnej aktivity účastníkov konania musí vykonať dokazovanie potrebné k čo najbližšiemu priblíženiu sa hmotnoprávnemu rozsahu práv, povinností a právom chránených záujmov). Na túto skutočnosť upriamuje pozornosť súdu prvej inštancie z dôvodu, že tento sa v konaní vo vzťahu k majetkovým pomerom na strane rodičov (od ktorých zistení je možno vyvodiť výšku ich životnej úrovne, od ktorej následne závisí posúdenie rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí a aj posúdenie miery, ktorou sa na odôvodnených nákladoch maloletého dieťaťa bude podieľať každý z rodičov), okrem otázky ich príjmových pomerov, vôbec nezaoberal a neposudzoval ich i napriek tomu, že rozsah nákladov na maloleté deti udávaných matkou a otcom, (ku ktorým predkladali v konaní listinné dôkazy nevyhodnocované súdom prvej inštancie), v danej veci signalizujú zrejmy nepomer vo vzťahu k nimi deklarovaným príjmom v rozhodnom období, (t.j. od podania návrhu matky do dňa rozhodnutia súdu).

34. Odvolací súd napokon zdôrazňuje, že v prípade, ak súd rozhoduje o dlžnom výživnom za obdobie predchádzajúce súdnemu rozhodnutiu musí zohľadniť, že použitie možnosti zaviazat' povinného plniť v splátkach, ktorých výška a podmienky zročnosti musia byť presne určené, je výnimočným riešením, ktoré musí byť v rozsudku presvedčivo odôvodnené dôležitými okolnosťami najmä na strane povinného (§ 232 ods.3,4 C.s.p.). Hľadiskami pre úvahu súdu, či má povinnému priznať výhodu splátok bude najmä výška uloženej peňažnej povinnosti, platobná schopnosť povinného, v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku, a podobne. Vzhľadom na charakter predmetu konania vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti (vrátane konania o určení vyživovacej povinnosti a jej zmeny), nie je účelom takéhoto postupu to, aby oprávneným, t.j. maloletým deťom boli splátky zročného výživného, na plnenie ktorých

im vznikol nárok za minulé obdobie, vyplácané neprimerane dlhé obdobie. V napadnutom rozhodnutí, v ktorom súd prvej inštancie vo výrokoch V. a VII. uložil otcovi povinnosť zaplatiť dlh na zročnom výživnom na obe maloleté deti za obdobie od 21.09.2017 do 04.06.2019 v mesačných splátkach vo výške 70 eur, resp. 60 eur, ktoré mu uložil platiť spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca, vopred k rukám matky, plne absentuje zrozumiteľný prepočet výšky zročného výživného s odkazom na listiny dokladané rodičmi a aj vysvetlenie dôvodov vedúcich súd prvej inštancie (bez návrhu otca) k poskytnutiu možnosti otcovi platiť dlh na výživnom za minulé obdobie v určených splátkach, v tomto prípade však znamenajúcich splácanie dlhu na výživnom na obe maloleté deti po dobu takmer troch rokov.

35. Rovnaký záver odvolací súd zaujal aj v prípade výroku X. rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie podľa § 37 ods.2 písm. d/ Zákona o rodine uložil rodičom maloletých detí povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, Cyprichova 43, Bratislava v trvaní 12 mesiacov v rozsahu aspoň 40 hodín, počnúc právoplatnosťou rozsudku. V súvislosti s týmto výrokom zdôrazňuje, že systémom výchovných opatrení koncipovaných v ust. § 37 Zákona o rodine, je možné vykonávať dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností rodičmi a nad dieťaťom, v rámci ktorého je možné uloženie povinnosti sociálneho, alebo iného odborného poradenstva, a to rodičom maloletého dieťaťa alebo dieťaťu. Súd musí v rozhodnutí určiť druh poradenstva viažuceho sa buď na predpísaný počet hodín alebo na stanovený časový úsek a aj ciele, ktoré má poradenstvo sledovať. Konanie o uloženie výchovného opatrenia je samostatným konaním, vyžadujúcim si postup ako v konaní vo veci samej, s následnou povinnosťou súdu vyhodnotiť jeho účinnosť.

36. V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením vyhláseným v prítomnosti účastníkov konania v priebehu pojednávania nariadeného na deň 04.06.2019, začal bez návrhu konanie o nariadenie výchovného opatrenia obom rodičom, bezprostredne potom vyhlásil dokazovanie za skončené a po záverečných prednesoch účastníkov vyhlásil rozhodnutie, v ktorého výroku X. uložil rodičom maloletých detí povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v určenom zariadení a rozsahu. Odvolací súd vo vzťahu k výroku X. posudzovaného rozhodnutia konštatuje, že podľa § 23 ods.2 C.m.p., ak zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania súd vydá uznesenie, ktoré súd doručí účastníkom do vlastných rúk, ak zákon neustanovuje inak. Momentom začatia konania je v takomto prípade vydanie uznesenia o začatí konania (§ 24 C.m.p.). Aj keď je možné vysloviť námietky voči postupu súdu prvej inštancie, ktorý uznesenie o začatí konania o nariadenie výchovného opatrenia obom rodičom písomne nevyhotovil a toto v súlade s § 23 ods.2 C.m.p. nedoručil účastníkom konania do vlastných rúk, toto pochybenie samo osebe pri zohľadnení, že sa jedná o uznesenie upravujúce vedenie konania, proti ktorému nie je prípustné odvolanie a ktoré bolo ústne vyhlásené v prítomnosti všetkých účastníkov, by nemuselo mať za následok úvahu o nesprávnom rozhodnutí súdu v danej veci. Závažným pochybením však je, ak súd prvej inštancie rozhodnutie vo veci samej (za takéto sa považuje aj konanie podľa § 37 Zákona o rodine) vydal po tom, čo po vyhlásení uznesenia o začatí konania o nariadenie výchovného opatrenia obom rodičom, (ktorým momentom bolo toto konanie začaté) nevykonal žiadne dokazovanie, vo výroku rozhodnutia následne nesprávne neurčil ciele, ktoré má nariadené poradenstvo sledovať a napokon v odôvodnení rozhodnutia prijaté rozhodnutie v tejto časti v rozpore s § 220 ods.2 C.s.p. odôvodnil len všeobecnou konštatáciou o spôsobe dlhodobého vzájomného vzťahu a správania sa rodičov.

37. So zreteľom na uvedené považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca a uloženia povinnosti rodičov podrobiť sa odbornému poradenstvu v určenom zariadení a rozsahu, (t.j. vo výrokoch IV., V., VI., VII., VIII., X.) za nepreskúmateľný, nespĺňajúci zákonné náležitosti predpísané v § 220 ods. 2 C.s.p., nakoľko v ňom absentujú dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie v týchto častiach založil. Na základe uvedeného rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch IV., V., VI., VII., VIII., X. a v závislých výrokoch XI. a XII. podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C.s.p. zrušil, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkom konania, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, keďže z odôvodnenia rozhodnutia nie je možné vyvodiť správnosť jeho skutkového odôvodnenia a naň nadväzujúceho právneho posúdenia veci a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Úlohou prvoinstančného súdu bude pri ďalšom prejednaní veci posúdiť a ustáliť otázky naznačené odvolacím súdom v predchádzajúcej časti rozhodnutia, týkajúce sa jednak vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom za obdobie od 21.09.2017 do rozvodu manželstva, opätovne o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom na čas do rozvodu rozhodnúť, riadne a v súlade s procesnými predpismi pokračovať v ex offio začatom konaní o

nariadenie výchovného opatrenia obom rodičom a prijaté rozhodnutie o zostávajúcom predmete konania odôvodniť tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 C.s.p., t.zn. v ňom uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní výšky vyživovacej povinnosti otca určenej podľa hmotnoprávných ustanovení Zákona o rodine, vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán týkajúce sa zákonných podmienok posudzovaných vo vzťahu k určeniu výšky vyživovacej povinnosti otca (t.j. majetkových a finančných pomerov na strane rodičov a rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí), v nadväznosti na ex offo začaté konanie o nariadenie výchovného opatrenia obom rodičom zväži jeho aktuálnu potrebu (s prípadným použitím výsledkov dokazovania vykonaného v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode) a v písomnom odôvodnení rozhodnutia je povinný uviesť, z ktorých konkrétnych dôkazov a preukázaných skutočností pri hodnotení zostávajúceho predmetu konania vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. V novom rozhodnutí o zostávajúcom predmete konania súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods.3 C.s.p.).

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).